

мається партнером по спілкуванню. Чим більш розвинена здатність педагога до рефлексивного управління навчальною діяльністю, тим вищим є рівень його педагогічної майстерності.

На формування професійного іміджу викладача здійснюють вплив попередні установки, що існують щодо нього в суб'єктів сприйняття, а також стереотипи, що наявні стосовно представників даної професії у масовій свідомості та сформовані в індивідуальному досвіді суб'єктів сприйняття. Окрім того, викладачеві, який цілеспрямовано працює над формуванням власного позитивного професійного іміджу необхідно зважати на такі ефекти міжособистісного сприйняття, як ефект ореолу, ефект первинності та ефект новизни, а також враховувати факт впливу на сприйняття його професійних дій фундаментальної помилки атрибуції, й розвивати в собі здатність до рефлексії. У розробці практичних порад для викладачів щодо роботи над власним професійним іміджем із врахуванням зазначених психологічних механізмів ми вбачаємо перспективи для проведення подальших досліджень.

*Колесніченко Л.А., к. психол.н., доцент
кафедри педагогіки та психології*

ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ РОЗВИТКУ СУБ'ЄКТА ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Як суб'єкт педагогічної діяльності особистість активно включається в систему навчальних зв'язків, перетворює світ і творить себе. Проявом суб'єкта є його активність. За В. Д. Небиліциним, В. М. Русаловим, активність — це такий спосіб взаємодії з середовищем, у якому виявляється прагнення особистості до його ефективного засвоєння та перетворення. Інший вияв активності маємо в ініціативному, самостійному, перетворюючому ставленні суб'єкта до дійсності, інших людей та до самого себе. Водночас активність є способом взаємодії суб'єкта з середовищем, у якій (взаємодії) виражається його прагнення до ефективного освоєння довкілля; активність є якісною та кількісною мірою взаємодії людини з оточенням.

Якісний, змістовний бік активності розкривається у системному аналізі актуалізованих потреб, мотивів, інтересів, особливостей спрямованості, що зумовлюють ті чи ті дії.

Кількісний, процесуальний бік, проявляється у трьох характеристиках: швидкість, інтенсивність, варіативність. Швидкісний аспект активності визначає динаміку (швидкість, темп, ритм) перебігу окремих поведінкових актів. Інтенсивний компонент характеризує міру напруженості тієї чи іншої діяльності. Показниками напруженості постають тривалість виконуваної дії, частота, системність тощо. Варіаційний аспект активності вказує на об'єм, ступінь різноманітності та новизну здійснюваних актів. Ці показники активності виявляються суб'єктом у процесі навчання і зумовлюють ефективність цього процесу.

Визначення психологічних чинників розвитку суб'єкта педагогічної діяльності є важливою та необхідною умовою оптимізації навчального процесу у ВНЗ і включає кілька напрямів.

1. Визначення психологічні особливості навчального процесу ВНЗ у сучасних умовах.
2. Визначення комплексу психологічних чинників, які сприяють розвитку суб'єкта педагогічної діяльності у ВНЗ.
3. Розробка системи психологічних чинників ефективного розвитку суб'єкта педагогічної діяльності у ВНЗ.

*Корват Л. В., к. психол. н., доцент,
кафедра педагогіки та психології*

МЕТОДИКА «MINDMAPS» ЯК ІНСТРУМЕНТ ОСВОЄННЯ НАУК

Автор методики «MINDMAPS» (інтелект-карти) Тоні Б'юзен проаналізувавши особливості обробки навчальних матеріалів, зокрема конспектування як способу обробки інформації студентами, зробив висновок, що більше 95 % людей, не зважаючи на вік, національні особливості, належність до професійних спільнот тощо, використовують три основні стилі ведення записів: 1) у вигляді зв'язної оповіді, 2) виклад через перелік пунктів, 3) багаторівневий (ієрархічний) виклад пунктів і комбінований стиль.

Усі ці стилі мають спільні особливості: 1) лінійну структуру, 2) використання графічних символів, 3) аналіз, ефективність якого обмежена через лінійну структуру викладу. Основними не-